

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O INOVACIONOJ DELATNOSTI

Član 1.

U Zakonu o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05 i 18/10) u članu 2. stav 1. u tač. 8) i 9) reči: „dokument kojim se predlaže način realizacije programa” zamenjuju se rečima: „skup aktivnosti kojima se realizuju programi”.

Član 2.

U članu 12. stav 2. menja se i glasi:

„Sadržaj, rok za dostavljanje i postupanje u slučaju nedostavljanja godišnjeg izveštaja iz stava 1. ovog člana propisuje ministar.”

Član 3.

U članu 13. posle stava 5. dodaje se stav 6. koji glasi:

„Na finansiranje tehnoloških privrednih društava sredstvima budžeta Republike Srbije po posebnom programu primenjuje se zakon kojim se uređuje državna pomoć male vrednosti (*de minimis*), kao i podzakonski propisi i drugi opšti akti doneti radi njegovog izvršavanja.”

Član 4.

U članu 26. reči: „12. i 16.” zamenjuju se rečima: „15. i 20.”.

Član 5.

U članu 28. stav 2. briše se.

Dosadašnji st. 3. i 4. postaju st. 2. i 3.

Član 6.

Član 31. menja se i glasi:

„Kontrolu namenskog trošenja sredstava budžeta Republike Srbije i realizacije inovacionih i razvojnih projekata Ministarstvo vrši u skladu sa ugovorom kojim se odobrava sufinansiranje inovacione delatnosti budžetskim sredstvima, u skladu sa ovim zakonom.”

Član 7.

Član 33. briše se.

Član 8.

U članu 35. posle stava 1. dodaje se stav 2. koji glasi:

„Na finansiranje inovacione delatnosti sredstvima budžeta Republike Srbije primenjuje se zakon kojim se uređuje državna pomoć male vrednosti (*de minimis*), kao i podzakonski propisi i drugi opšti akti doneti radi njegovog izvršavanja.”

Član 9.

U članu 43. posle stava 3. dodaje se stav 4. koji glasi:

„Na finansiranje inovacione delatnosti sredstvima budžeta Republike Srbije primenjuje se zakon kojim se uređuje državna pomoć male vrednosti (*de minimis*), kao i podzakonski propisi i drugi opšti akti doneti radi njegovog izvršavanja.”

Član 10.

U članu 45. stav 3. menja se i glasi:

„Upravni odbor ima pet članova, od kojih su tri člana predstavnici Vlade, a dva člana se imenuju na predlog Fonda, i to jedan iz reda zaposlenih u Fondu, a drugi predstavnik Fonda je iz reda nezavisnih stručnjaka u oblasti inovacione delatnosti.”

Član 11.

U članu 52. stav 1. posle reči: „samouprave” briše se zapeta i reči: „na kraju kalendarske godine,”.

U stavu 2. posle reči: „Sadržaj” dodaju se reči: „ i rok za dostavljanje”.

Član 12.

Usklađivanje podzakonskih akata za sprovođenje ovog zakona i statuta Fonda, izvršiće se u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 13.

Predsednika i članove upravnog odbora Fonda Vlada će imenovati, u skladu sa

ovim zakonom, u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Danom donošenja akta o imenovanju iz stava 1. ovog člana prestaje mandat predsedniku i članovima upravnog odbora imenovanim u skladu sa Zakonom o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, br. 110/05 i 18/10).

Član 14.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o inovacionoj delatnosti sadržan je u članu 97. stav 1. tačka 12. Ustava Republike Srbije, kojim je dato ovlašćenje Republici da uređuje i obezbeđuje razvoj Republike Srbije, politiku i mere za podsticanje ravnomernog razvoja pojedinih delova Republike Srbije, uključujući i razvoj nedovoljno razvijenih područja, organizaciju i korišćenje prostora, naučno-tehnološki razvoj, kao i tački 17. tog člana kojom se Republika ovlašćuje da uređuje i obezbeđuje druge odnose od interesa za Republiku, u skladu s Ustavom.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Materija inovacione delatnosti je po prvi put u Republici Srbiji uređena sistemskim Zakonom o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 110/05), koji definiše prirodu inovacionih aktivnosti, donošenje godišnjih programa, vrstu projekata kroz koje se programske aktivnosti realizuju, kao i organizacionu strukturu nosilaca inovacione delatnosti. Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o inovacionoj delatnosti („Službeni glasnik RS”, broj 18/10) otklonjeni su nedostaci uočeni u trogodišnjem periodu primene donetog zakona i podzakonskih akata, koji su se u jednom delu iskazali kao kruta rešenja ili prereregulacija u oblasti inovacione delatnosti koja je po svojoj prirodi podložna promenama. U tekst Zakona je unet pojmovnik, kao i kriterijumi za specifikaciju vrste projekata kojima se realizuje programi inovacione delatnosti.

Potreba za novim dopunama Zakona o inovacionoj delatnosti nametnuta je pre svega zbog potrebe da se dodela budžetskih sredstava, u slučajevima kada su ministarstvo nadležno za inovacionu delatnost ili Fond za inovacionu delatnost davaoci državne pomoći uskladi sa pravilima za dodelu državne pomoći primenom člana 25. stav 3. Zakona o kontroli državne pomoći („Službeni glasnik RS”, broj 51/09).

Dopune zakonskog teksta izvršene su i u delu koji uređuje sastav i način imenovanja upravnog odbora za inovacionu delatnost. Važećim zakonom je propisano da se, od ukupno pet, dva člana upravnog odbora imenuje iz reda zaposlenih u Fondu za inovacionu delatnost, što je nefunkcionalno rešenje pre svega iz razloga što je ukupni broj zaposlenih u Fondu manji od dvadeset, od kojih je samo mali broj onih koji mogu biti uključeni u rad organa upravljanja tog pravnog lica, jer ne rade na programima i projektima Fonda u odnosu na koje se odluke tog organa upravljanja odnose (npr. davanje saglasnosti na listu projekata predloženih za finansiranje iz fondova EU posredstvom Svetske banke). Istovremeno, specifičnost delatnosti i poslovanja Fonda nameće kao neophodno da njegov predstavnik u upravnom odboru bude i jedan nezavistan stručnjak, kao član sa nespornim stručno-ekspertskim znanjima i praktičnim iskustvima iz oblasti inovacione delatnosti.

Deo izmena se odnosi na dodatno otklanjanje preciziranje odredaba koje nemaju potrebnu opštost imanentnu zakonskom aktu, ili su po nekom osnovu neprimenjive, nefunkcionalne, uopštene ili van logičnog konteksta sistema koji se zakonom i podzakonskim aktima uspostavlja.

Očekivani efekti predloženih izmena i dopuna su da se omogući potpuna usklađenost nacionalne regulative u oblasti inovacione delatnosti sa propisima o državnoj pomoći, da se otkloni osnov za obrazovanje i licenciranje paradržavnih tela čiji rad ne bi bio od značaja za razvoj i jačanje nacionalnog inovacionog sistema, kao i da se obrazovanje organa Fonda za inovacionu delatnost izvrši na način koji će

obezbediti efikasan i stručan operativan rad i pouzdane elemente kompetentnosti u radu organa upravljanja tog posebnog pravnog lica.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Odredbom člana 1. menjaju se one odredbe važećeg zakona koje su na neprecizan ili nepotpun način određivale sadržinu tački 8) i 9) pojmovnika, tako da se otklanja terminološka nepreciznost kojom se inovacioni/razvojni projekti označavaju kao dokumenti, sa pogrešnom konotacijom da je relevantno postojanje papira o planiranim/predloženim aktivnostima, a ne same inovacione aktivnosti.

Član 2. vrši dopunu člana 12. važećeg zakona tako da obezbeđuje osnov da se podzakonskim aktom propiše ne samo sadržaj, već i rok za dostavljanje godišnjeg izveštaja registrovanih subjekata inovacione delatnosti. Propuštanjem izvršenja te, po važećem zakonu neoročene obaveze, omogućeno je nesmetano nenamensko trošenje budžetskih sredstava ili zloupotreba statusa registrovanog subjekta inovacione delatnosti, pa je nužno tu obavezu oročiti, da bi nedostavljanje tog izveštaja moglo sankcionisati kao osnov za brisanje iz Registra inovacione delatnosti (koji vodi ministarstvo nadležno za inovacionu delatnost) po službenoj dužnosti već od prvog dana isteka roka.

Član 4. menja član 26. Zakona o inovacionoj delatnosti tako da se tačno označavaju odredbe kojima se uređuju organizacioni oblici koji mogu biti predmet su/osnivanja.

Član 5. predviđa brisanje dela odredbe člana 28. Zakona o inovacionoj delatnosti koji u stavu 2. sadrži suvišan pojam „nosioca projekta”, koji unosi nejasnoće u primeni jer je sadržinski u suprotnosti sa kategorijom nosioca inovacione aktivnosti i kategorijama inovacionog i razvojnog projekta iz pojmovnika (član 2. stav 1. tačka 7) važećeg zakona).

Odredbom člana 6. se menja član 31. Zakona o inovacionoj delatnosti, tako što se otklanja mogućnost da se kontrola realizacije inovacionih i razvojnih projekata vrši od strane pravnog lica koje bi se specijalizovalo i tu kontrolu vršilo na osnovu licence koju bi izdavalo ministarstvo nadležno za inovacionu delatnost za period od četiri godine i koje bi ga za tu kontrolu „angažovalo”. Ta odredba je samo opterećivala zakonski tekst, jer praksa nije ukazala na potrebu, mogućnost ili opravdanost, ni stručnu ni finansijsku, da se uspostavi takav složeni i skupi mehanizam kontrole u odnosu na projekte koji se realizuju po pravilu u toku jedne godine, a čiju realizaciju Ministarstvo sufinansira budžetskim sredstvima na osnovu ugovora koji može biti raskinut već posle nekoliko meseci, pa je sporno izdvajanje finansijskih i drugih kapaciteta za poslove koji su u suštini i nadležnost i obaveza resornog ministarstva, što je izmenom člana 31. važećeg zakona i naglašeno, naročito u vezi sa neprenosivom obavezom Ministarstva da kontroliše namensko trošenje budžetskih sredstava (član 7. stav 1. tačka 3) važećeg zakona) .

Član 7. propisuje brisanje odredbe člana 33. Zakona o inovacionoj delatnosti koja je predviđala mogućnost da Ministarstvo, na osnovu posebne odluke, realizatoru inovacionog ili razvojnog projekta sufinansiranog sredstvima budžeta Republike Srbije, sufinansira i troškove sticanja i zaštite pronalaska, industrijskog dizajna i topografije integrisanih kola (u međuvremenu taj predmet zaštite će i terminološki biti izmenjen). Pitanje sadržine takve odluke, kriterijuma koje bi propisivala, ali i opravdanosti takvog finansiranja su sporni iz više razloga, takvo rešenje je van sistema inovacione delatnosti, ali i principa zaštite i prometa prava intelektualne svojine. Nefunkcionalnost propisivanja takvog sufinansiranja potvrđena je u svetlu obaveza preuzetih u oblasti kontrole državne pomoći.

Članovima 3, 8. i 9. dopunjuju se odredbe čl. 13, 35. i 43. važećeg zakona, koje predstavljaju osnov za dodelu državne pomoći, a na način da se rešenja iz Zakon o inovacionoj delatnosti usaglašavaju sa sistemskim propisima u oblasti državne pomoći.

Članom 10. se predviđa dopuna člana 45. važećeg zakona, na način da se sastav upravnog odbora Fonda za inovacionu delatnost uredi tako da se obezbedi odgovarajuća struktura i pouzdani elementi kompetentnosti u radu upravnog odbora tog pravnog lica, pre svega tako što umesto dva zaposlena, Fond predstavlja jedan zaposleni i jedan stručnjak za specifičnu oblast inovacione delatnosti, nezavistan u smislu isključenja institucionalnog ili faktičkog elementa koji bi uticao na način odlučivanja kao predstavnika Fonda.

Članom 11. se predviđa i izmena (brisanjem dela stava 1.) i dopuna člana 52. važećeg zakona (u stavu 2.) na način koji će odredbu učiniti primenjivom na funkcionalni način. Oročenje obaveze dostave izveštaja je stavom 1. utvrđeno odrednicom o kraju kalendarske godine, što je u suprotnosti je sa stavom 2. tog člana koji govori o godišnjem izveštaju, pa podrazumeva dvanaestomesečnu kalendarsku/budžetsku godinu. Takvo oročenje je u suprotnosti i sa članom 7. stav 1. tačka 6) važećeg zakona, koji utvrđuje da Ministarstvo najmanje jedanput godišnje dostavlja izveštaj Vladi, a obavezni sastavni deo tog „ukupnog godišnjeg izveštaja” su upravo godišnji izveštaji iz člana 52. stav 1. važećeg zakona. Oni treba da se odnose na celu godinu, pa ne mogu biti sačinjeni pre isteka godine na koju se odnose. Dopunom člana 52. u stavu 2. stvara se osnov da se podzakonskim aktom propiše ne samo sadržaj, već i rok za dostavljanje godišnjih izveštaja autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave. Neuročena obaveza ne samo da nije izvršavana, već ne može biti sankcionisana ni po kom osnovu. U slučaju da autonomna pokrajina i jedinica lokalne samouprave ne dostavi godišnje izveštaje o rezultatima i stanju inovacione delatnosti na svojoj teritoriji, kao i utrošku sopstvenih budžetskih sredstava za tu namenu, što je do sada bio slučaj, nema mogućnosti da Ministarstvo izvrši obavezu iz člana 7. važećeg zakona. Davanjem ovlašćenja ministru da, u okviru akta o sadržaju tog izveštaja (koji je donet), utvrdi rok za njegovo podnošenje i postupanje u slučaju njegovog nedostavljanja, stvorio bi se mehanizam u kome bi se nadležnosti države ostvarivale u celini nacionalnog inovacionog sistema iz člana 2. stav 1. tačka 1) važećeg zakona.

Samostalne odredbe čl. 12. i 13. zakona o izmenama i dopunama propisuju način i rokove u kojima će se efikasno i koordinisano primeniti nova rešenja u delu podzakonske regulative i u odnosu na sastav i način imenovanja upravnog odbora Fonda za inovacionu delatnost.

IV. SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Sredstva za sprovođenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o inovacionoj delatnosti obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije, sa razdela Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja kao nadležnog za inovacionu delatnost.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu sa članom 157. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srbije predlaže se da se ovaj zakon donese po hitnom postupku kako bi se sprečile štetne posledice po rad privrednih društava i fizičkih lica koja, kao registrovani subjekti inovacione delatnosti, treba da realizuju inovacione i razvojne projekte saglasno Uredbi o utvrđivanju programa inovacione delatnosti za 2013. godinu („Službeni glasnik Republike Srbije”, broj 32/13), čiji način realizacije propisuje pravilnikom

ministar i čija zakonita realizacija je moguća samo uz poštvanje propisa o državnoj pomoći koje predložene izmene i dopune ovog zakona obezbeđuju.